

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četrstopenjske vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempej za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Narodni denarni zavod.

V Ljubljani, 6. febr. [Izv. dop.]

Berem v Vašem denšnjem listu dva članka, *) ki obadva pozornost Slovencev obračata na glavni med pravih potov, po katerih se rešimo: na gnotne, materialne reči. Vsi vidimo in vemo, da so Čehi res najbolj se s tem tujih elementov oprostili, da so ustanovljali, poleg dajanja političnega poduka, tudi denarne institute, kateri so bili popolnoma domači in v poštenih narodnih rokah, je torej narod zupanje v nje dobil.

Ravno zdaj, v politično mrtvem času, ko se celo g. Poklukarju v državnem zboru zdeha, je čas; da se opomnimo, da misel sprožimo v tacih vprašanjih. Gotovo jo sicer, da bode še dosti preteganja in oprezovanja in pomišljanja, predno se kaj stori; kakor pri drugih naših podvzetjih. Ali vendar imamo že več koristnih drugih narodnih zavodov, zakaj bi ne mogli ustanoviti tudi veliki denarni zavod, s katerim narod osvobodimo od nemškega in tujega kapitala.

V Ljubljani bi tak zavod gotovo vse druge enake prekosil, ker je tukaj vedno desti kapitala nakopičenega. Graška eskomptna banka, ki je tukaj filialo naredila, dobila je v prvem tednu vloženih 250.000 gld. in se brani še naprej, kakor je iz začetka storila, $5\frac{1}{2}\%$ obresti plačevati za vložnine. „Gewerbebank“ katero so nemškutarji ustanovili, da bi zavirali „obrtijsko posojilnico“, bode nehala, ker se upravnemu odboru pretežavno zdi za ta zavod delati brez primerne plače. Združila se bode z eskomptno banko in dozdanji društveniki trgovskega in obrtniškega stanu, katerim to združenje ni po volji bodo menda spet pristopili „obrtijski posojilnici.“

Torej tla v Ljubljani so dobra, treba samo

*) Nadaljevanje prihodnjic.

Uredn.

početnikov. To se ve, da bi morala taka velika banka za vse Slovensko osnovana biti. Kapitala se med Slovenci za tak začetek lahko dobi. Saj menda vendar zna tudi Slovenec to ustvariti kar Nemec, ki se obogati z denarjem naše domovine pa ga gre drugim konsumirati, nam torej v vsakem obziru narodno-gospodarstveno škodi.

Torej možje na posvét!

Dopisi.

Iz Ljubljane, 5. februarja [Izv. dop.]

Med najslajnejše veselice, ktere daje naša čitalnica svojim udom, spada v prvi vrsti vsakoletna beseda v spomin Vodniku. Tudi večerajšnja se je dostojno pridružila dolgi vrsti prejšnjih Vodnikovih besed. Program je bil raznovrsten in se jako ugodno izvrševal. Posebno blagolasno in krepko je pel moški sbor himno „Vodniku“ in Tomažekov zbor „Domovini“ pod vodstvom jako zasluženega načelnika gosp. Valente. Poseben užitek pa nam je napravil gosp. Meden, kateri je arijo iz opere „Un ballo in maschera“ tako izvrstno pel, da moramo le obžalovati, ka nam je tako redko dana prilika, slušati njegov zvoneči glas in posebnim občutkom nadihnjeno petje, zlasti pa še na deskah, „ki pomenijo svet.“ Trio v D—moll (Mendelsohn — Bartholdy) so posebno okusno igrali gospodje Šantel (violončel), Bačar (gosle) i Fürster (glasovir). Peto točko, trispev iz opere „Lucrezia Borgia“ so peli: gospa Odijeva in gg. Meden in Valenta, kakor je pri tako izrednih močeh pričakovati, — izberno ter nam lepoto te kompozicije pokazali v vsem svojem blesku. Vreden finale pevskega oddelka je bil zbor Tovačevskega „Straža na Višehradu“. Kot sedma in zadnja točka programa je bil „dramatičen“ prizor, ktere ga je zložila gospa Lujiza Pesjakova z naslovom:

„Na Koprivniku.“ Predstavljal se je prav dobro, kar se samo po sebi razumeva pri gg. Graseciliju, Nolliju in gospej Valenta-Brusovej, a prizor sam nima nikakoršnega dejanja, govori so predolg in konec ni ravno ugoden, tedaj ta prizor vsaj pri nekternih ni napravil nikakoršnega učinka. Blaustumpf-Poesie.

Po besedi se je pričel ples, ktere ga se je udeležilo nad 60 parov. Če ne po številu, smemo po krasotah, njenih bogatih in okusnih opravah, po živahnosti, ktere se je plesalo in po celem „arrangement“ ta ples uvrstiti med najprve v celem Ljubljani. Zlasti pa nam je dopadal kotiljon, ktere ga je gosp. Juvančič posebno okusno vrtil. Do ranega svita je trajala veselica, ktera bode vsacemu vesel spomin, marsikomu pa — prijetna srčna rana.

Če še pristavimo, da je vstopnina znašala nad 200 gold., bi bili v glavnih potezah omenili vse važnije stvari iz katerih je razvidna, da je čitalnica Vodnikovej veselice združila „utile dulci.“

Dne 4. t. m. je gosp. dr. Zarnik iz Dunaja od predsednika Hopfen-a dobil nujno povabilo, priti v državni zbor, sicer izgubi svoj mandat. Gosp. dr. Zarnik pa hoče biti dosleden in ostane v Ljubljani, tedaj bode mandat izgubil, kar je vsakako boljši, nego iti na Dunaj, kjer se mora zlasti gosp. dru. Poklukarju hudo goditi, kajti k Vodnikovej veselici je brzojavil, da je „v pregnanstu (??) v ustavovernem Babelu.“ Prostoovoljno pregnanstvo! to vsaj je originalno! Po branem tem telegramu je bila pomenljiva tišina.

Iz Celovca, 5. febr. [Izv. dop.] Vsak izbujen narod česti svoje imenitne može. Francozi imajo svoj pantheon, Nemci svojo Wallhallo, tu notri postavljajo svoje možake v večni spomin, ter jih od leta do leta slave. Neumrli Kollár je prav tako opominjal Slované, naj tudi „slavijo slavno

Listek.

Beseda o Simonu Jenku. *)

Možje! mladenči! Trudni potnik, ki je ves mili den potoval, z radostnim srem pozdravlja večerni hlad, prijemajoč ga v svoje krepilno na ročje. Takemu potniku podoben je rodoljub, kateri se poleg poslov vsakdenjega poklica še za svoj mili narod trudi. Od šuma in hrupa nemirnega življenja se on rad v čarovnem kraljestvu poezije spočije. Ako bi ga poezija s svojimi milimi in vzvišenimi mislimi ne okrepčevala, razdraženih žil mu ne pomirjevala, nabranega mu čela ne oglašala, on bi upešal, izvir besed bi mu usehnel, sree bi mu za lepoto prirode in blagost človeštva otrpelo. Iz poezije nam vreje obilnost mislij, iz jenega studenca zajamljemo novih, mladenških močij, v dihu pesenskem, v raju pesenskih idealov in stvorov mladimo, blažimo, osrečujemo se, in obogačeni visokih idej in nežnejših človeških čuvstev povračamo se iz blaženih vrtov poezije zopet na šumno poprišče javnega in dušnega bojevanja, svestejši

si svojega zemskega poklicanja, navdušnejši za obči prid človeštva.

Zato se zanimamo ne samo za pesniške proizvode, nego tudi za pesnike same, ker nam se iz poznavanja jih življenja in mišljenja tudi smisli jih poezij bolje razodevajo, takó da, čem natenje se z jih mišljenjem in čuvstvovanjem seznanimo, tem veči duševni užitek iz jih pesnij posnemamo, a vrh tega i sami sebe ponjih obrazujemo in blažimo. Pogledimo torej Jenkovo življenje!

Simon Jenko se je rodil 1. 1835, 27. oktobra v Podrečah blizu Mavčič na gorenskem Kranjskem. Hiša jegovega očca stoji na robu sorškega polja, kakor on sam poje: „Kjer zibel je moja stala nekda, kjer rojstna stoji še hiša mi zdaj.“ Pod jegovim domom „Sava grmeča v strugi šumi Ko leta nekdanja liže peči.“ Diven okraj! Kedar se na južnem bregu Save z Gašt proti Ljubljani zaviješ, prideš, samotno veliko cesto na desnej zapustivši, v krajino z lesom in grmovjem obraščeno. Log se skriva za logom, vesnica vrsti za vesnico, Savin tok beži na levoj, polja se razprostirajo na desnej; tu pa tam se beli kakova ostarela cerkvice v samoti. Tako se pride do Podreč. Tam te sprimejo bukovi in gabrovi gaji, pod njimi raste bujna travica, podrečkim čedam ugodna paša. Tu pa tam izvira studenček izpod brega, hité brž po svojem pojavu v Savino krilo. In kakov pogled z brega nad Porečami! Pod teboj čisti, zelenosinji valovi Save, v Savi meline (nanosi) drobnega

peska, onkraj Save prostrana, zelena, v bogatem klasji zibajoča se „gorenjska raván“ tja do Šmarne gore in do vznožja visokih „grintovskih“ in „kamniških“ planin, moléčih v visoki oblok nebesni, ozirajočih se čez tri slovenske pokrajine: kranjsko, štajersko in koroško. Gledajoč znad Podreč na te veličestvene planine spominjaš se nehoté pesnikovih „naših gor“, katerim je te-le krasne vrstice posvetil:

Mogočno se dvigajo naše gore,
Ozirajo se na cvetoče polje.
Pošiljajo toke mu bistrih vod;
Navzdol se podvzajo hčere gor,
Pozdravljajo rod, ki se dviga na dan,
I last imenuje goró ino plan ...“

Odtod, kakor pesnik zagotavlja, „Triglava visoko snežno glavó še v sinji daljavi vidi okó“. Ves okraj pesnikovega doma diše nekim poetičnim, idiličnim, dobrodejnim duhom miru, zamišljenosti, senjanja. Tu je prišla pesnikova duša ono ljubezno k mirnej, tihej, a vedno delajočej in premenjajočej prirodi, ktero pesnik s tako večjim in ljubeznivim peresom opisuje; tu so v pesnikovej duši nastali vsi in vsakršni „obrazi“ prirodnih, katerih pri njem toliko nahajamo. Naše početne misli so proizvodi in utiski prirode, pokazavše nam se v prvih letih naše mladosti; mi — ponosni gospodarji vstvarjenja! ostajamo vedni učenci in podložniki prirode; rojstvena obstojateljstva, prvi spomini, prvi utisi zunanosti dajejo nam merodajno napravljeno (smér) za ves život.

O učenji Jenkovem v Ljubljani in Celovci

*) Ta spis ponatisnemo za pokus iz ravno izšle knjige „Izbrani spisi Janka Pajka“, ki se dobi pri Lercherji v Ljubljani, in pri pisatelji v Mariboru za 1 gld. Izbrali smo baš ta v tej knjigi prvič natisen spis, ker se izvrstni naš umrl pesnik Jenko vedno še premalo ceni in — čita med Slovenci. Uredn.

slavo Slavov slavnih" in obrodile so besede njegove v našej ne predavno minoli preteklosti mnogo dobrega sadu. „Narod, ki ne zna ceniti svojih velikoumnih mož in del njihovih, ni vreden da se mu rodi.“ Da pa tudi gorotanska slovenska mladina svoj jezik ljubi in zaslugopolne moške svojega naroda vrlo česti in slavi, in se zaradi tega vsestransko v petji, v deklamovanji in v govoru vadi, nam je bil dokazal 4. dan tega meseca. Osnovali so namreč pretečeno nedeljo v Schröderjevi dvorani slovenski dijaki tukajšnjih srednjih šol mično besedo v spomin Preširnov, h kateri se je velika množica poslušalcev zbrala, med katero smo našli marsikakega dobrega znanca iz bližnje in daljne okolice celovške. Veselico je pričel dijak E. s kratkim, ali jedernatim nagovorom. Razlegali so se potem olikani, krepki glasovi 29 dijaških pevcev v marsikakej lepej pesmici. Najbolj so dopadale pesmi: „Lipa oživljena“, „Domovini“, „Plahe deklice“, „Strunam“ in Kocjančičev šopek narodnih pesmi. Nekatere teh pesmi morale so se dvakrat peti, ker ploskanja ne bi bilo drugače kmalu konca. Slovestnostni govor, (dijak F.) nas je povzdignil do pravega razumetka cele svečanosti. Z lepimi mislimi in primerno besedo je mladi govornik spodbujal poslušalce k hvaležnosti in ljubezni do neumrlega našega Franceta, katerega nam je narisal kot pravega človeka, domoljuba in pesnika. Enaka temu govoru dostojna je bila deklamacija Preširnovega „Učenc-a.“ Želeli bi mlademu deklamatorju, da v prihodnje pazi na to, da se kretanje, govorjenje, lice in beseda bolj vjemajo. Mimo vsega tega je to svečanost vendar urno in razumno sviranje na glasoviru od strani mlade gospodične Janežičeve, katero nas je spominjalo nežnih in rahlo čutečih src naših Slovencev. Vso hvalo izrekamo ob enem mlademu G. za izvrstno in popolnoma izurjeno igranje na gosli in posebno pevovodju za marljivo njegovo delovanje.

Došlo je mnogo telegramov, katere so zbrani z velikim navdušenjem sprejeli, tako od goriških dijakov, iz Maribora, Trsta, iz Rojane, od Ukovskih narodnjakov i. t. d.

Vse je popolnem ubrano bilo; lepota in prijetnost domačega jezika ste se močno vtisnili pri vseh poslušalcih in reči smemo končno, da letošnja Preširnova svečanost vsem, ki so se je udeležili, iz prijetnega spomina nikdar ne prejde.

Iz Laškega trga, 4. februarja. [Izv. dop.] Pisal mi je prijatelj iz Dunaja, da je slišal

v državnem zboru brati peticijo tukajšnjega „Fortschrittsvereina“, kateri je zopet enkrat zbobnal vkup toliko udov, da so mogli sklepati. Smešno je res, kako so naši ustavoverci. Hočem Vam vendar povedati en dogodek iz ustavoverske zgodovine naših tržanov, kateri bode pokazal, da možje, ki so podpisali peticijo, naj se napravi postava „proti klerikalnim napadom na ustavo“ in za druge „liberalne“ naredbe, nimajo ne iskric političnega prepričanja v sebi, da se samo kakor slepci dajo voditi od celjskih kričočev (Marek, Neckermann). Hotel si je narodnjak na Laškem napraviti šalo in je predložil istim, ki so odposlali kot „ustavoverci“ peticijo Seidlu v državni zbor, neko eminentno federalistično manifestacijo v podpis. „Ustavoverni“ udje „Fortschrittsvereina“ so jo podpisali, kar jih pa ne zadržuje, podpisovati centralistične izjave. Iz tega se vidi, da peticija laških „Fortschrittsvereincev“ nima nobene veljave, kajti ljudje ne razumejo ne betvice, zakaj gre. Denes podpisujejo federalistične adrese, jutre ustavoverne peticije — kakor kdo poželi. — Na narodnjakih, ki vedo, zakaj gredo sedanji politični boji, pa bi bilo, da bi paralizirali, uničili upliv celjskih ustavovernih duševnih rev in tako nemogoča storili društva in početja, kakoršna imamo tukaj. Povsod so ljudje, ki po svojem umu niso tako daleč, da bi si napravili samostalno razsodbo o vsakdanjih dogodkih in namerah, pa delajmo, da take ljudi za nas pridobimo, podučimo jih, vežimo jih na nas z vsemi mogočimi, duševnimi in materijalnimi vezmi!

Iz Trsta, 6. februarja. [Izv. dop.] Da si ravno smo osamljeni in precej zapuščeni mi slovanski varhi slovanske Adrije in dediči prihodnjega glavnega pristanišča Slovenije — vendar tudi v tej osamljenosti ne dremujemo, temuč denes tu jutri tam nekaj za narodno probujo storimo. —

Rojanska čitalnica, katera mnogo dela za probujenja naroda v okolici, napravila je 4. t. m. impozantno veselico v spomin Vodniku. Vstop k tej veselici so imeli samo udje, kar je odbor odločil zaradi tega, ker se je pri zadnjih veselicah vsled povabil toliko neudov zbralo, da udje sami niso imeli prostora. Neudje se za majhno vstopnino radujejo, udje pa, kateri za začetnico mnogo žrtvujejo, še prostor težko dobé. Da se je neudom vstop k veselici dovolil, je bilo na kvar materijalnemu stanju čitalnice, ker marsikateri je samo pri veselici svojo vstopnino plačal, kot ud pa ni pristopil. Tako je čitalnica ude si odvrčevala, sedaj pa je temu konec. Zadnje veselice so se

samo udje udeležili in bila je vendar krasna. Prvič je govoril gosp. Haderlap o Vodniku, potem se je igrala igra „Klobuk“. Godba polka Sachsen-Meiningen je vse zadovoljila. Posavski bratje iz Krškega (pevska družba) so nas v veliko naše veselje telegrafično pozdravili, kar smo vrnili. Po končani besedi je bil živ ples.

Zaradi pomanjkanja časa se je igra „Svoje-glavneži“ morala odložiti. V saboto bode zopet ples in v nedeljo 11. t. m. vkupna veselica, pri kateri bodo „Svoje-glavneži“ prišli na oder.

Iz Zagreba, 5. febr. [Izv. dop.] Počil je bil glas po našem mestu, da naši zaupni možje v Pešti niso nič opravili, da jih je Magjar zopet za nos zvodil. (Slovani ide že od nekdaj rad na led.) Akoprem nič gotovega ne vemo še, vendar nemamo nobene vere. Zato tudi včerajšnja novost ni iznenadila, in denašnje govorice, ki trdijo, da dogovarjanje ide dobro dalje, ni obveselila. — Kako! Kteremu Hrvatstvu krv ne vzkipi, ako ima še kaj poštenja v sebi, če vidi, kako pišejo magjarski, in po navodu teh, nemški listi o Hrvatih in našem političnem gibanju sploh! Na pr. „N. Fr. Pr.“ ne neha dan na dan svetlo tolmačiti, da na Hrvatskem vse preži samo po službah, službah, službah, in da je politika samo pripomoček do njih! Prav tako pa tudi pišejo peštanski vladni listi v isti čas, ko so naši možje — kterim ni treba služeb — v Peštu, Ni to zasramovanje, natolcevanje celega naroda, ki kaže, da bi Hrvate radi prevarili, ne pa pošteno pogodili se z njimi! Nema popoštenja u Magjara!

Magjaroni so začeli izdajati svoj dnevnik, katerega „Narod“ imenujejo. Videl sem dozdej prve štiri liste, in silil sem se tudi čitati jih, kar je pa težko šlo, ker se vsem tem piskarijam vidi, kako ne pridejo iz sreče in osveščanja njih otec, nego iz magjarske mošnje. — Tako imamo torej v Zagrebu 5 dnevnikov in sicer tri v hrvatskem jeziku (narodni „Obzor“ ter magjarska: „Narod“ in „Narodne Novine“) in dva nemška (narodno „Südslavische Correspondenz“ in magjarsko iz Pešte mizerabel uredovano „Agramer Zeitung“.)

Iz Dunaja, 5. febr. [Izv. dop.] Ko so kranjsko-slovenski poslanci v državni zbor vstopili, navedli so za svoj korak tudi ta razlog, da bi državni zbor, ako ne pridejo, materijalno subvencijo, katero kranjska dežela od države dobiva, izbrisal. Denes je finančni odbor posvetoval o točki „subvencije in dotacije za nekatere glavnice za zemljiščno odvezo.“ Referent dr. Herbst predlaga, naj se sprejme od ministerstva v proračun

— bil je ondi bogoslovec — nij mnogo sporočati; tem važneje je bilo jegevo bivanje na Dunaji kakor pravoslavca. Leta v Beču prebita so Jenku v literarnem oziru najplodnejša bila. Jenkovo življenje v Beču opisovati pravi se življenje slovenske todaj z njim študirajoče mladine opisovati. Bilo je l. 1859. Bitve pri Magenti in pri Solferinu so Bachovej sistemi luč ugasile; absolutizem se je tajal; mōra, avstrijske narode, posebno nenemške tlačéča je odlegala. Slavjani in Magjari so svobodneje zadihali. Prikazala se je l. 1860 „oktoberska diploma“ — obet ustavnega vladanja. Narode je vzdramila nekakova nova sila iz mrtvila; mladež in izobraženi del slovanstva je vzletel k višku kakor skrjanec v proletnej sapi. Kakó je vrvelo in žarelo v naših prsih! Kakova čuvstva, polna nadeje, kreposti, srčnosti, radosti so nas protresala! Slovenski dijaki smo se jeli spoznavati, zbirati, čutiti sinove ene matere Slovenije. Brez pravil, brez dolgočasnih društvenih ceremonij smo imeli „besede“, „posvete“, igrali „parlament“. Literarne moči so se jele pokazivati; mladi pesniki — pesenstvo in poezija je ondaj bila „prva“; kako bi tudi drugače svoja čuvstva bili izraževali? — so besedili svoje pesnice, mladi skladatelji besedam skladali napeve, mladi govorniki prve poskušnje v govorništvu delali. Kakova živahnost, kakovo delovanje, kakovo rodoljubje! Iz one dobe so nam prirastli mnogi sedanji slov. literatov in umetnikov; naj imenujem našega Erjavca, Tuška,

Stritarja, Zarnika, Tonklija, Davorina Jenka — in našega pesnika „Šimena“! V tem šumnem prerojenju časa je nastala slovanska marseljeza „Naprej“, ktereje je Davorin dal glas in peróti, noseče jo v migljaji čez ves slovanski svet. Ogromni utisek te pesni si vsaj nekoliko predočiš, pomislivši, da je to pesen prvokrat okoli 190 mladih, navdušenih pevcev pred občinstvom kake dve tisoči poslušateljev broječim pevalo! Kako ponosni smo se čutili ondaj Slovenci! Kar je slovanski vzbujeni svet čutil, sve to je slovenski pesnik v gorečej besedi, slovenski skladatelj v veličestvenih glasovih izrazil. Videlo se je kakor da Slovenci, ta „benjamin“ in „mezinec“ med slovanskimi plemení, slovansko kolo vodijo. S kakim vernim srecem smo popevali Jenkovo „Pobratimijo“, s kako pobožnostjo jegovo „Molitev“! To niso bile Jenkove pesni, to je bil izraz vseh in vsakega. Enega se je boginja pesništva doteknola, da je čuvstvom vseh podelil besedo, enega, ki je glasom podelil mero in pravec. Pesnik Jenko je bil „vtelesjena beseda, Davorin Jenko živo je glasilo. Strelovod ne stvarja niti kuje žarečih strel po njem iz temnih oblakov v črno zemljo švigajočih, a on jim kaže najkrajši pot, on jih vodi v zemljo: pesnik nij znašel domoljubja, a on je učil ceniti in slaviti je, podelivši mu najkrasnejši izraz. Duh časa, visoke ideje po pesnih izražene so dihi pesnikovega naroda. Da si genij narodov tega izbere, a ne drugega ljubljence, to je oni dar vilinski, kteri se

zove „dar pesništva“. Takov dar je slovenska Vila našem „Šimenu“ poklonila.

Izpolnivši pravdoslovsko nauko na Dunaji naseli se S. Jenko v Kranju, „malem mesteci“, stopivši v „tesno, zadublo pisarnico“ za notariatskega pisarja. Jegovo življenje je bilo v Kranju jednostavno, tiho, malo znatno. Pisarnica, čtenje v Čitalnici, kratki sprehodi, tak mu je bil vsakdenji život. Jako ljub mu je bil prijateljski pogovor pri kupici vina z rodoljubi na „starej pošti“, in razgovarjanje s prostimi ljudmi pri bučki piva. Jegov govor je bil vselej šaljiv, dostikrat šegav, nikdar brez soli; o filozofskih in juridičnih predmetih, v ktere se naši prosti ljudje tako radi spuščajo, jim je „g. dohtar“ rad zabavljaj, kar je jemu in jim mnogo veselja delalo. Najljubše pa mu je bilo zamišljenemu stati pred svojim stanom in s tobačnim dimom pošilati svoje misli v neskončno prostranost neba. Po cele ure je stal včasih pred pragom zamišljen, pravi naslednik Preširnov, ki je imel enako navado. Kako pusto mu je bilo pisarjenje, to mi je večkrat tožil. Ravno tej nevolji je dal nepresegljivi izraz v klasičnem „Trojnem gorje“, katerega zadnja strofa se glasi:

„Gorje, kdor zatajiti
Prisiljen voljo i srcé
Bedakom posoditi
Čas mora, glavo i roké“.

O Jenkovem bivanju v Kamniku in jegovem povratku v Kranj ne vem poročati; 18. nov. 1869

postavljena svota za Galicijo, pri Bukovini pa je že nekaj zbrisal. Potem pride na vrsto Kranjska. V ekstraordinariju je za Kranjsko postavljenih 79,710 gld., to svoto pa je ministerstvo v dopisu na finančni odbor zvišalo na 100,701 gld. Dr. Herbst pa nasvetuje in odbor tudi sklone, postaviti za Kranjsko samo 40.000 gld.

Kaj bodo naši poslanci rekli, kadar pride stvar pred celo hišo, ne vemo. Menda pa bodo sedeli po navadi kot tihi družniki in k večjemu proti nasvetu finančnega odbora glasovali. Da pa bode nasvet odborov v tej stvari od cele hiše sprejet, ni dvomiti in naši poslanci bodo vendar enkrat prepričani, da od ustavovernežev ni doseči nič in ob enem bodo videli, da glavni razlog, katerega so navedli za svoj vstop v državni zbor, je prazen. Ustavoverci jemljejo državno pomoč kranjski deželi, naj bodo nje zastopniki v državnem zboru ali ne. Naši poslanci vidijo sedaj, kako jim ustavoverci povračujejo, da so jim pomagali, državni zbor oživiti. Ali pa bodo Poklukar in Barbo si zmogli do možatega dela? Hočejo še za naprej se sramotiti dati? Rečeno je že, da glavni razlog za vstop v državni zbor se je pokazal prazen, toraj cessante causa cesset effectus!

Eno leto! samo eno leto nam daj vladati o bog liberalizma in nemške velikosti! — to je zdaj molitev oficijoznih časnikov in ustavovercev. V tem času bi ozirali se na okolo in okolo, da morda vendar od kod pride angelj rešitelj. — Dozdaj ga ni videti od nikoder. Že ustavoverni časniki sami priznavajo, da nagodba s Poljaki ni mogoča, ker hočejo Poljaki odgovorno deželno vlado. — Kaj bode potlej, kadar Poljaki odide, tega si ustavoverci, kakor je videti, še ne vedo namalati.

„Še eno leto“ tako je molil tudi minister Auersperg, kateri neki deputaciji graškega mesta ni mogel zakrivati svojega straha pred Hohentwartovci, katerih „namene“ je „izdajalske“ imenoval, ter rekel, da so vse postave gazili. Torej minister cesarja Franca Jožefa, imenuje bivšega ministra istega cesarja indirektno zločinca, ki spada v teško ječo! In vendar je onega ministra cesar imenoval in cesar tudi „v milosti“ odpustil! Človeku bi se lahko v glavi zmešalo, ko bi v tej nornišnici Avstriji ne živel.

Politični razgled.

O pomembni posvetovanj v finančnem odboru državnega zbora za Kranjsko, govori

dopis iz Dunaja. V istem odboru je bila sklenjena resolucija, katera vlado opominja, naj predloži državnemu zboru osnove postav, katere bi razmero države k glavnici za zemljiščno odvezo na Kranjskem, v Istri, Galiciji in Bukovini končno v red spravile po načelu, da se imajo priloge k glavnici za zemljiščno odvezo v dotičnih deželah določiti in samo, ako se še potem pomanjkljaj kaže, naj država pomaga.

Po direktnih volitvah v državni zbor voljeni in tje ne došli česki poslanci kakor naš dr. Zarnik so dobili od predsedništva državnega zbora opomin, naj pridejo v 14 dneh v državni zbor, če ne, se bodo za izstopljene smatrali. Seveda bodo opomnjeni volili v tej dilemi zadnje.

O historičnem plemstvu na Českem pripoveduje praški ustavoverni list „Bohemia“ sledeče v razjasnilo, kako so plemenitniki državopravne stranke toliko upliv dobili med lojalnim plemstvom; „Glavar ene najvišjih plemenitnih rodov in v cesarstvu je cesarja brez ovinkov prašal, ali je za ustavo. Cesar odgovori: „Ljubi moj knjez, kako morete dvomiti o resničnosti mojega podpisa!“ Od tega trenutka se plemeniti kavalir v ustavovernosti ni dal omajati, pa 12. september je v njem toliko pomislekov izbudil, da se je pri zadnjih direktnih volitvah za državni zbor pasivno držal.“ — Tako „Bohemia“; drugi listi mislijo, da je omenjeni kavalir knjez Janez Adolf Schwarzenberg, kateri kot sedanja glava svojega rodu nosi tudi naslov „vojvoda Krumauski.“

Naš praški dopis je v zadnjem listu govoril o najnovejši svobodomiselnih naredbi na Českem, namreč o nameri, za razsodbe v tiskovnih pravdah českich časopisov delegirati nemške porotnike. Ne samo federalistični, tudi skoraj vsi ustavoverni listi obsojujejo to naredbo in pravijo, da na vsak način mora škodovati. Ako nemški porotniki česke urednike osvobodijo, ni nič doseženo; ako jih pa za krive spoznajo, bode razsodnje med obema narodnostim na Českem postalo še hujše, ko je že sedaj in nemški živelj na Českem bode izročen nepomirljivemu sovraštvu Čehov. — Pomenljivo je tudi to, da eminentno ministerijalen list na Dunaji začenja sprevideti, da ustava vendar ni tako nedotakljiva, kakor dogma; list toži o „trdovratnih ustavnih dogmatikih.“ Ta izraz je najnovejša krilovita beseda v ustavovernem slovarju.

„Český klub“ se imenuje politično društvo katero so ustanovili odlični Čehi v Pragi, med

njimi dr. Klaudy, Skrejšovsky, Zeithammer, grof Harrach.

V Pragi so na dnevnem redu konfiskacije, pravda zaradi veleizdaje, žaljenja Veličanstva itd.

Podelitve redov na Českem, o katerih smo v zadnjem listu poročali, še niso pri kraju. Ministerski listi pišejo, da bode nekoliko plemenitahv ustavoverne stranke imenovanih za tajne svetovalece. Morebiti pridemo še do tje, da bode vsak ustavoverec kak red nosil. Srečna Avstrija, koliko zaslužnih mož imaš!

Iz Angleškega se poroča, da so burni glasovi o nevarnem stanju „alabamskega“ vprašanja bili nekoliko prenačljivi, ter da bode v prihodnjem prestolnem govoru izraženo upanje, da se bode stvar po mirni poti rešila. — Amerikanski listi pišejo mirno pa odločno o tej stvari. „Herald“ se izrazi rezneje, rekoč: Amerika ne zahteva več odškodovanja, nego kar mirovno sodišče razsodi; to pa se bode moralo plačati, če ne se bode z bajonetom izterjalo. (Amerikanci po nekterih virih terjajo šest milijard, t. j. ne samo ono, kar jim angleška ladja „Alabama“ v vojni naravnost škode naredila ampak vse stroške in izgube, ki so iz tako prouzročenega podaljšanja amerikanske vojske izvirali.)

Razne stvari.

* (Mariborska čitalnica) bode imela v nedeljo 11. t. m. ob 8. uri zvečer občen zbor, v katerem se bode volil predsednik na mesto umrlega dr. Preloga. Po volitvi bode ples.

* (Osemnajsta predstava dramatičnega društva) v deželnem gledališču v Ljubljani bode v četrtek 8. februarja. Predstavljal se bode nova burka s petjem v 3 dejanjih „Raztrgani“, ali slabi prijatelji, poleg Nestrojevca „der Zerrissene“ poslovenil J. Aléšovec. Burka je znana kot eno boljih del Nestrojevih in je tedaj nadejati se, da se bode dopadla.

* (Kranjska deželna vlada) je plačala Janezu Jamšku iz Loč v vipavskem okraju četvorno talijo, ker je pri nekem požaru rešil štiri bolnike iz smrtne nevarnosti.

* (Železnica iz Maribora v Ptuj.) Prosilci za koncesijo te črte so predložili ministerstvu dodelan projekt, po katerem bi dolgost železnice iz Maribora v Ptuj znašala 3.57 mil in stroški za njeno izdelanje 869.647 gld. S sedanjim ovinkom čez Pragersko je pot po železnici iz Maribora v Ptuj za 1.29 mil daljši, ne glede

je S. Jenko v Kranju preminol na sožalenje vsem, ki so ga poznavali. Pokopan leži na Kranjskem pokopališču, v sosedščini svojega ljubljeneega pesniškega učitelja Preširna. Najkrasnejši spomenik mu je prijatelj J. Stritar postavil v krasnej elegiji: „Na Jenkovem grobu“ v Zvonu str. 39, kjer Str. poje:

„V zemlji domači ležiš, v najlepši družbi počivaš,

Poleg tebe leži pevčevo blago srce;

Blažega ni sreča slovenska nam zemlja rodila,

Ti po krvi si brat, brat si po duhu mu bil.“ —

Simon Jenko je svoje pesniške in prozaiške spise po Janežičevem Glasniku priobčeval; zbrane „Pesmi“ pa l. 1865 izdal, z veliko skrbjo in pomnivitostjo opiljene; Jenkovo pisateljsko ostalino hrani „Matica“. O pesnih Jenkovih je J. Stritar v Zvonu str. 44—47 izvrstno sodbo in pohvalo napisal; jaz tej sodbi samo nekoliko pridam. J. Jenko spada k epigonom Preširnovim, ali kakor sem je negde vže nazval, k Preširnovičem. Lastnosti teh pesnikov, katerih glavni predstavljatelj je nedvojbeno Stritar, so: čistost in jasnost besede in oblike, umetnost združena s prirodnostjo, edinenje narodne in umetne poezije, jemanje predmetov iz kolikor mogoče domačega življenja, zaglobljenost v filozofijo narodovo, nekakov občečloveški kosmopolitizem združen s slovenskim rodoljubjem. Pindarskih poletov, epopejskega krasoslovljenja, koturnske vzvišenosti, premda jih ti pesniki čislajo in tu pa tam poskušajo, ipak niso

šče dosegli; človeško srce, majhni boji vsakdenje žizni, ljubeznivo češčenje vedno pomlajajoče se prirode, neženje in blaženje človekoljubnih čuvstev, s tem se oni najraje bavijo, s tem se našemu npravu tudi najbolj prikupujejo. Ako se pesniki smejo kiparjem prispodobljati, prispodobil bi te pesnike onim starim kiporezcem, ki so nam toliko nežnih Amorjev, Psih, Genijev zapustili, in tu pa tam kakov torso.

Vse te lastnosti obilno nahajamo v Jenkovih poezijah. Posebno pa se trije predmeti v njih odlikujejo: ljubezen k prirodi, ljubezen k človeškemu „sreču“, ljubav k slovenskej domovini. Pesnik in „narava“ sta si liki brat in sestra, poznavajoča in razumevajoča se z mlada; vsaki diha v prirodi je pesniku znan in pomenljiv:

„I srcè umeje
Čudne govorice,
Ki jih govori
Zvezde i cvetice“.

Najnežneje je Jenko prirodo poslavil v „Obratih“. Kar pesnik v prirodi vidi in sliši, kar se z njim in človeštvom godi, to mu sega v srce, to opazuje — ne s hladno pametjo — nego s srcem, on piše in poje, kar mu srce narekuje. I tretji predmet, ljubav k narodu, k domovini, kako nežno, skrbno, kako proroško in tolažilno poje o njej. Jegova ljubica je domovina, za njo mu niti v grobu srce ne bode mirovalo. Primeri pesen „Po smrti“, kjer pravi, ka čez sto let jegovo

„srce bo živo spet“, ka „po dragi domovini ogle-dotovat bom šel, ko sinov naših sini, nov rod bo v nji cvetel“, prim. podobno misel v pesnikovej „Gôri“ (75). Kako bi tudi pesnik brez domoljubnega čuvstva mogel biti, ki nam je „Naprej“, „Molitev“, „Samo“, Adrijansko morje“, „Pobratimijo“ itd. zložil? Kaka ljubezen k domovini se odkriva v „Slovenskej zgodovini“! Domovina mu je „Vsema svetu nepoznana, od nikogar spoštovana“ ali ipak jo ljubi, strastno, goreče. Mogočno, čestito, slavno bi lahko vsaki ljubil; to ne bi bila zasluga! Ali vtolaži se, pesnikovo srce! Nij tako ubožna povestnica naše domovine; jej posvečujo najboljše glave mozeg, najčvršči duhovi krepost, najblaža sreča čuvstva, najboljši sinovi desnico! Sredi velikih narodov vklenen, stiskan, zaničevan brani se Slovenec z zvezanimi rokami vsem navalom, neustrašen, in ako ostane sam sebi in svojem programu zvest, nikdar ne bode premagan. Duševna in kulturna dela so tudi dela, dostojna, da jih Klio zapiše v knjigo neumrlosti. To prepričanje, možje, bodi nam v tolažbo; to, mladenči, bodi vam v spodbujajo! Pesnik pa, katerega život in dela smo pregledili, bodi nam vsem čislan, bodi nam v rodoljubji posneman! Jegova „pamjat“ naj se od zaroda do zaroda slovenskega ponavlja in omlaja!

na včasno sitno čakanje v Pragerskem. Z nameravno železnično črto bi bila torej potnikom čez Maribor-Ptuj precej večja legotnost dana.

* (Nova slovenska knjiga.) „Brstje, zbirka različnih pesmij, zložila in založila L. Haderlap i Iv. Hribar.“ To je naslov zvezka, ki je ravnokar na svetlo prišel in se pri založnikih prodaja. Tisek je iz tiskarnice F. Skaza in drugi v Mariboru.

* (Trbiž-Beljak. Upravni odbor Rudolfove železnice je prevzel dolžnost, napraviti železnično črto Trbiž-Beljak tako, da bo na nji vsak dan vsaj 15 vlakov se lahko vozilo. To je na oni črti potrebno zaradi tega, ker se v Beljaku dve železnici združijo in je torej živega prometa pričakovati, kajeri se bo še povzdignil, kadar bo črta Loka-Trst izdelana.

* (Ujet ponarejevalec bankovcev.) Janez Jagodnik iz Tomin, okraj Ilirska Bistrica, je bil zaradi ponarejevanja denarjev na 8 let težke ječe obsojen, je zadnje jesen ušel, nedavno ukradel dve uri za žep, pa 30. m. m. ga je Juri Miakar iz Babne police pri sv. Ani nad Ložem spoznal in žandarjem izročil. Našli so pri njem ukradene reči in ponarejen bankovec za 10 gld. z mašino vred, s katero je denar delal.

* (Novomeška čitalnica) bo napravila 10. t. m. drugo predpustno veselico s petjem, govori, plesom i. t. d. — Posebna čast in zahvala gre gospej Škaberne-tovi, ki bo tudi za to zabavo, kakor je za prvo, radovoljno in brezplačno odstopila prostrano nadstropje svoje hiše. Uljudno

se tedaj vabijo udje čitalnice. Lahko je zagotovljamo, da bo tudi ta pot vladala v našem narodnem društvu tista presrečna radost, ki nam je storila tako nepozabljivo milo prvo letošnje veselico. Med nami o taci prilikah ni razločka stanov in kast, ni neslane etikete, ne praznih marnov in poklonov. Pošteno in odkritosrečno občuje Slovence s Slovencem, ko dober brat z dobrim bratom. Zato kličemo že za naprej vsem udom, ki bodo počastili našo družbo s svojo pričujočnostjo: Dobro došli! — Le veliko naj Vas pride, da bo veselje tem večje. Odbor.

* (Čitalnica v Postojni) bo napravila v spomin prvega pesnika in buditelja slovenskega naroda Valentina Vodnika 11. t. m. ob polu 7mi uri zvečer besedo s petjem, slavnostnim govorom, deklamacijo, komičnim prizorom, tombolo in šaloigro: „Kdor prej pride, ta prej melje.“ To igro je sestavil Mir. Vilhar iz domačega življenja; bila je lansko leto igrana v čitalnici v veliko zadovoljnost ljudstva, katero zdaj tudi ponavljenju te igre zahteva. — Po igri bo ples. —

* (Rojanska čitalnica) napravi v nedeljo 11. t. m. besedo s tombolo; dramatični odsek bo predstavljal igro: „Svojoglavneži“. Uljudno se vabijo vsi čestiti udje, neudje povabljeni z listkami, po udih vpeljami plačajo vstopnino.

* (Smerkavi konji.) Med konji na Štajerskem se v zadnjem času kaže v pomislekov vredni razširjenosti bolezn, katero smrkavost imenujejo, za to je e. k. namestnik baron Kübeck v posebni okrožnici vsem okrajnim glavarstvom in

občinam zaukazal pazljivost na naredbe, ki so pravne, nevarni bolezni pri konjih, katera lahko tudi ljudem škoduje, v okom priti.

* (Punt proti pivovarjem) je nastal v Gradi. Tamošnji pivovarji so namreč ceno pira povišali, zaradi česa se je kričeča množica pred stanovanjem graškega podžupana zbrala in terjala, naj podžupan pomaga, da se bo pivo po tisti ceni pilo, ko poprej. Podžupan je lastnike pivovarjev k sebi naprosil, pa rekli so, da nemorejo shajati več, ako pivo po prejšnji ceni prodajejo. Kako se bo ta stvar končala, se še ne ve.

* (Vsled tožeb zaradi dragote soli) je minister za trgovstvo kmetijskim družbam naročil, naj mu pošljejo svoja poročila ali nasvete o tej stvari.

(Število aktivnih dostojnikov v naši vojski) znaša 184 generalov, 1236 štabskih častnikov, 13,673 višjih častnikov. Pomorna vojska ima enega vice-admirala, 5 kontre-admiralov, 15 kapitanov vojnih ladij, 13 fregatnih, in 17 korvetnih kapitanov. To je število samo aktivnih: mnogozaslužni v pokoju niso prišteti.

* (Stroški za prusko vojaštvo) znašajo 64,800.000 milijonov, vsi dohodki Prusije 170 milijonov. Izmed stroškov Prusije pride 64% na vojaško ministerstvo in samo 4 1/2 % na ono za uk in bogočastje. In to je „prvi kulturni narod“!

* (Prebivalstvo v Rimu) znaša vsled zadnje štetve 250.000 ljudi.

* (Ženski duhovnik) je bil slovesno nameščen v Mansfieldu, mestu severne Amerike, za župnika. To je drugi slučaj, da je ženska postala opraviljica duhovnih opravil (seveda ne rimskokatoliške vere) v zedinjenih državah severne Amerike.

[46—6]

SENSATION

machen nachstehende probate Erfindungen.

Kein Zimmerputzer mehr.

Die ausgezeichnete Zimmerboden-Glanzpasta (mit Sandgut), welche dem Boden

den schönsten Glanz verleiht. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

1. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

2. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

3. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

4. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

5. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

6. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

7. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

8. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

9. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

10. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

11. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

12. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

13. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

14. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

15. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

16. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

17. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

18. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

19. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

20. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

21. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

22. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

23. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

24. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

25. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

26. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

27. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

28. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

29. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

30. Ein Ballon, der die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

Ein Sieg der Wissenschaft.

Das neue Athem Präservativ, welches bei

der Anwendung sofort einen überaus angenehmen Athem, von dem man immer befeuchtet, befeuchtet und mit einem angenehmen wohltuenden Aroma vermischt ist, ist allein in der geeigneten Niederlage zu haben.

Für Kinder besonders zu empfehlen. 1 große Flasche sammt Anweisung 90 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

1 kleine Flasche sammt Anweisung 45 fr.

Ersparniss.

Für jede Saug-

haltung ist die nützliche Locomotorische Maschine zu haben.

1. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

2. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

3. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

4. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

5. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

6. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

7. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

8. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

9. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

10. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

11. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

12. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

13. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

14. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

15. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

16. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

17. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

18. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

19. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

20. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

21. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

22. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

23. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

24. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

25. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

26. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

27. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

28. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

29. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

30. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

31. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

32. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

33. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

34. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

35. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

36. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

37. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

38. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

39. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

40. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

41. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

42. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

43. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

44. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

45. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

46. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

47. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

48. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

49. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

50. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

51. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

52. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

53. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

54. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

55. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

56. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

57. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

58. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

59. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

60. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

61. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

62. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

63. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

64. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

65. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

66. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

67. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

68. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

69. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

70. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

71. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

72. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

73. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

74. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

75. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

76. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

77. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

78. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

79. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

80. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

81. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

82. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

83. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

84. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

85. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

86. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

87. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

88. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

89. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

90. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

91. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

92. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

93. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

94. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

95. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

96. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

97. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

98. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

99. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

100. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

101. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

102. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

103. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

104. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

105. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

106. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

107. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

108. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

109. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

110. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

111. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

112. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

113. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

114. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

115. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

116. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

117. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

118. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

119. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

120. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.

121. Eine Maschine, die die Luft reinigt, ist ebenfalls ein nützliches Mittel.